

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Sæther, 73 19 92 82

Uttalelse til søknad om bygging og drifte Meåa kraftverk - Stjørdal kommune

Fylkesmannen har mottatt ovennevnte reguleringsplan til uttalelse. Under følger innspill til planen på Fylkesmannens ulike fagområder:

Reindrift

Søknaden gir en kort beskrivelse av reindriftas bruk av området, blant annet med informasjon fra reindriftskart som viser at området Gaske Laanten sijtes (Færen reinbeitedistrikt) høstvinter- og vinterbeite. Reindriftskartene er veiledende og reindriftas bruk varierer spesielt med tanke på klimatiske forhold. De siste årene har området rundt Meåa vært benyttet som helårsbeite, spesielt på vårrparten og sommeren. Faktisk reintall pr. 31.03.2019 er 1501 rein. Fylkesmannen som reindriftsmyndighet mener at omsøkte ombygging vil kunne få større negative konsekvenser enn det som fremgår av konklusjonen i søknaden, da området per dags dato benyttes som helårsbeite.

Generelt vil vi poengtere at mange små inngrep og forstyrrelser lar seg vanskelig forene med reinens behov for sammenhengende friområder. Utbyggingen i seg selv utgjør et mindre direkte tap av areal, men ses allikevel på som et irreversibelt inngrep som helhetlig sett kan gi store utfordringer for reindrifta.

I søknaden står det at tiltakshaver skal opprette god kontakt med reindriftsnæringen for å tilpasse anleggsarbeidet. Vi er enige i at anleggsperioden vil være problematisk for reindrifta gjennom økt ferdsel og støy. Dette vil igjen kunne medføre en endret bruk av området og vil der i gjennom påvirke andre beiteområder.

For reindrifta ses det som minimumsvilkår at vannveien graves ned og at anleggsveien stenges med bom. Den største trusselen med utbyggingen er aktiviteten tilknyttet tilsyn og sannsynligheten for økt ferdsel tilgjengeliggjort ved forlenging og oppgradering av veg.

Fylkesmannen vil på bakgrunn av ovennevnte faktorer gi faglig råd om å ikke innvilge konsesjon, spesielt med tanke på presedensvirkningen av tiltaket. Dersom det gis tillatelse til konsesjon for bygging og drift av kraftverket, ber Fylkesmannen om at det settes følgende vilkår: rør nedgraves og revegeteres, vei opp til inntaket stenges med bom og at reindrifta skal få tilgang til å benytte vegen. Planlegging og utførelse av

tiltaket avtales med reinbeitedistriktet for å avklare eventuelle avbøtende tiltak som skal gjennomføres i anleggsperioden og i driftsfasen.

Klima og miljø

I beskrivelsen av tiltaksområdet står det at *Meåa er et vassdrag som er typisk for regionen, med vekselvis stryk, fosser og mindre kulper*. Videre er det i tabell 1-1 og 1-2 vist til hhv. utbygde- og planlagte kraftverk i nærområdet til Meåa. Her er Ingstad, Rabb-bekken, Aunbekken, Funna, Meråker og Tevla bygd ut. I tillegg er Julfoss i Leksa utbygd. Det er også gitt konsesjon til Reinåa og Gudåa. Sagelva er under bygging. Fuldsetbekken og Kvennbekken er prosjektert og i Buttulsbekken, Fagerbekken og Gråvassbekken er det, slik Fylkesmannen forstår tabell 1-2, gjennomført en konsesjonspliktavurdering.

Det er relativt mange sidevassdrag til Stjørdalselva som er- eller planlegges utbygd og Fylkesmannen som miljømyndighet ber NVE gjøre en grundig vurdering av samlet belastning jf.

naturmangfoldloven § 10. Disse bekkene som kommer ned åssidene langs Stjørdalselva er viktige landskapselement i dalføret, og vi må sikre at de fortsatt finnes i dalføret, selv om de er relativt vanlige i denne region.

Dalen fra samløpet med Forra og opp til Gudå er trang med bratte dalsider. Kun de nederste delene av sidevassdragene her har anadrom tilgang og dermed automatisk inngår i ordningen med nasjonale laksevassdrag. Tiltak oppstrøms naturlig anadrom stopp, som kan påvirke anadrom strekning, skal likevel unngås. Rett oppstrøms E14 ligger det en foss. Denne utgjør et betydelig landskapselement langs veien. I tillegg ser det ut til å være en liten kulp i underkant av denne fossen. Elvestrekningen fra fossen faller inn under ordningen med nasjonale laksevassdrag. Øvre deler av sidebekker, opp mot naturlig stopp, har ofte en viktig betydning for fisk som både gyte- og oppvekstområder.

Som beskrevet i høringsdokumentene, har dalsidene relativt grunn dekning med løsmasser i form av istidsavsetninger. Dette kan være masser som silt, sand og stein. Dette i tillegg til at fjellsidene er bratte fører til økt fare for ras. Dette skjedde nylig på motsatt side av elva under bygging av Sagelva kraftverk. Sagelva har samløp med Stjørdalselva på sørsiden av elva, 900 meter øst for Meåa. Her raste hele dalsiden ut og førte til at naturinngrepet ble av en helt annen karakter enn det som i utgangspunktet var skissert.

I tabell 4-1 er det skissert fem ulike scenarier for slipp av minstevannføring (mvf), der scenario 3 (mvf på 25 l/s hele året) er lagt til grunn for søknaden. Fylkesmannen som miljømyndighet mener scenario 5 er et bedre alternativ som i større grad ivaretar biologisk mangfold i- og ved vassdraget.

Det må presiseres at vi i arbeidet etter vannforskriften ikke lister opp mulige påvirkninger i form av hva som kan etableres jf. teksten på side 19. Vann- Nett skal ha en oversikt over eksisterende påvirkninger. Det at Meåa er oppført med kraftverk i dag er dermed en feil i Vann-Nett.

Samlet belastning jf. naturmangfoldloven § 10 for Stjørdalsvassdraget er etter vår vurdering stor. Stjørdalselva og flere sidevassdrag er bygd ut og regulert. Elva er i stor grad erosjonssikret og låst i

forhold til naturlige prosesser. I tillegg har det historisk vært et betydelig grusuttak fra elva og den mottar forurenset vann bl.a. fra gruvene i Meråker. Summen av dette i tillegg til andre påvirkninger gjør at Fylkesmannen som klima- og miljømyndighet mener NVE må vurdere om samlet belastning jf. naturmangfoldloven § 10 for Stjørdalsvassdraget er så stor at man må unngå nye inngrep.

Om NVE likevel velger å gi konsesjon, mener vi at kraftstasjonen må flyttes oppstrøms den nederste fossen, opp til området ved veien som går om lag 130 meter nord for E14. Dette er med bakgrunn i å bevare det landskapselementet fossen utgjør og det å redusere påvirkningen på anadrom del av vassdraget og dermed ivareta hensynet til status som nasjonalt laksevasdrag. Fylkesmannen som miljømyndighet mener vannslippscenario 5 (58 l/s sommer og 17 l/s vinter) er et bedre alternativ som i større grad ivaretar biologisk mangfold i- og ved vassdraget enn det foreslåtte scenario 3. Anleggsvirksomheten må planlegges og gjennomføres varsomt av hensyn til fare for ras.

Landbruk

Ingen merknad.

Samfunnssikkerhet

Ingen merknad.

Fylkesmannens konklusjon

Det fremmes følgende faglige råd til reguleringsplanen:

1. Fylkesmannen vil på bakgrunn av ovennevnte faktorer gi faglig råd om å ikke innvilge konsesjon, spesielt med tanke på presedensvirkningen av tiltaket

Med hilsen

Alf Petter Tenfjord (e.f.)
seksjonsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Tor Sæther
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere:

Klima og miljø: Håvard Kvernmo – 74 16 81 37

Landbruk: Anne Berit Lein – 74 16 82 09

Samfunnssikkerhet: Jan Åge Sneve Gundersen – 73 19 92 41

Reindrift: Risten-Marja Inga – 74 13 80 53